

Stockholms
universitet

Institutet för social forskning
Arbetsmarknadskunskap AKPA

Kursbeskrivning

Delkurs 2 Arbetsmarknadsekonomi 3: Löner lönebildning och lönestruktur 7.5 hp (AEK3)

Beskrivning av delkursen

Kursen syftar till att ge grundläggande kunskaper om lönebildningen på arbetsmarknaden. Målet är att under kursen skapa en översiktlig bild av vad nationalekonomisk teori och empirisk forskning säger om orsaker till löneskillnader på arbetsmarknaden. Perspektiven skiftar mellan arbetsgivare, arbetstagare och samhällsperspektiv. Under momentet lär sig studenterna hur lönesättning kan påverkas av situationer när lönen bestäms av annat än utbud och efterfrågan, som annars är utgångspunkten i nationalekonomisk teori. Bland de förklaringar som tas upp återfinns regleringar om minimilöner, marknadsmisslyckanden i form av diskriminering eller monopson, heterogenitet mellan yrken eller individer och teoretiska bidrag som förklarar löneskillnader till följd av kompenserande löneskillnader, humankapital, effektivitetslöner eller på grund av olika former av kontrakt eller olika former av förhandlingar. Ungefär en tredjedel av föreläsningarna är mer praktiskt inriktade på inslag om könslönegapet, löneskillnader mellan svenskfödda och utrikes födda samt industriavtalet som sedan 1997 påverkat den svenska lönebildningen.

De teoretiska förklaringarna ställs i relation till empirisk forskning för att ge studenterna kunskap om i vilken utsträckning dessa studier stödjer eller falsifierar det teorin förutsäger. Denna problematisering syftar till att ge verktyg för studenten att göra självständiga bedömningar, skapa medvetenhet om att empiriska studier ofta saknar otvetydiga svar, och skapa medvetenhet och en förmåga att kritiskt bedöma påståenden om lönebildning som förekommer i samhällsdebatten.

Kursen kan delas in i olika delar, som i många stycken överlappar i tid. Syftet är att sätta in de nya kunskaperna i ett mer praktiskt och fördjupat sammanhang. Målet är att studenten under kursen gång ska utveckla sin förmåga att problematisera och diskutera teorier och det stöd eller brist på stöd som föreligger utifrån resultat i empirisk forskning.

Undervisning och ev obligatoriska moment

Kursen består av föreläsningar, seminarietillfällen, gästföreläsningar samt en individuell inlämningsuppgift om 2-5 sidor. Föreläsningarna syftar till att ge en kunskapsgrund och förståelse för kursmaterialet så att studenten därefter bättre kan tillgodogöra sig litteraturen. Till varje föreläsning ges föreläsningsanteckningar. Dessa ingår som en del av kurslitteraturen.

Delkursen har tre seminarietillfällen där grupper redovisar svar på frågor om lönebildning. Seminarietillfällen syftar till en annan typ av inläring och baseras istället på frågeövningar och diskussioner kring materialet.

Gästföreläsningarna syftar till att visa studenterna kursmaterialets relevans för lönebildningen i praktiken i Sverige.

Den individuella inlämningsuppgiften syftar till att skapa utrymme för studenten att använda sina kunskaper från kursen för att kunna fördjupa sig i ett specifikt ämne om lönebildning som studenten väljer själv.

Kursen är campusbaserad, men enstaka tillfällen kan vara digitala.

Kunskapskontroll och examination

Medverkan vid seminarier och gästföreläsningar utgör cirka 10 procent av examinationen. Skriftliga inlämningsuppgifter finns som alternativ för den som inte kan närvara. Den individuella inlämningsuppgiften motsvarar cirka 25 procent av examinationen. En salstenta utgör resterande 65 procent av examinationen.

Examinationsformer

Delkurs 2 examineras genom en salsskrivning. Under delkurs 2 erbjuds studenten möjlighet att lämna in frivillig individuell inlämningsuppgift som ger bonuspoäng vid salsskrivning under aktuell termin. Studenten erbjuds även möjlighet att genom seminariedeltagande få bonuspoäng vid salsskrivning under aktuell termin.

Den individuella inlämningsuppgiften ska vara på 2-5 sidor. Den ska lämnas in senast på tentadagen, och motsvarar cirka 25 procent av examinationen. I huvudsak ska studenten då diskutera den problematik hen valt att skriva om genom att med hjälp av kursmaterialet belysa det ur olika perspektiv. Det finns ett stort material av referenslitteratur som tillåter relativt djupgående analyser. Detta handlar främst om empiriska studier i ämnet som undersöker om de kan finna stöd för olika teorier (förklaringsmodeller). Studenten kan utifrån detta diskutera trovärdigheten och relevansen för olika argument. Den individuella inlämningsuppgiften syftar till att skapa utrymme för studenten att använda sina kunskaper från kursen för att kunna fördjupa sig i ett specifikt ämne om lönebildning som studenten väljer själv.

Betygsskala

A-F

Betygskriterier

A Studenten visar mycket goda kunskaper om lönebildningen ur ett nationalekonomiskt perspektiv. Studenten visar mycket god kunskap om nationalekonomisk teori och empirisk forskning. Studenten visar mycket god kunskap om orsaker till löneskillnader på arbetsmarknaden. Studenten visar mycket god kunskaper om löneskillnader och fördjupade kunskaper om dess för- eller nackdelar för olika grupper på den svenska arbetsmarknaden, liksom fördjupade kunskaper om lönebildningen. Studenten kan redogöra uttömmande för ett flertal teoretiska modeller som förklarar löneskillnader, och för resultat från empirisk forskning om observerade löneskillnader mellan grupper. Studenten kan tillgodogöra sig och självständigt tolka empirisk forskning relevant för lönesättning. Studenten diskuterar väl och redogör uttömmande för problem och lösningar. Studenten visar förmåga att arbeta i grupp med att lösa övningsuppgifter samt redovisa dem muntligt. Studenten visar genomgående mycket god förmåga att diskutera vad det vi lärt oss under delkursen kan betyda i praktiken.

B Studenten visar goda kunskaper om lönebildningen ur ett nationalekonomiskt perspektiv. Studenten visar god kunskap om nationalekonomisk teori och empirisk forskning. Studenten visar goda kunskaper om orsaker till löneskillnader på arbetsmarknaden. Studenten visar goda kunskaper om löneskillnader och fördjupade kunskaper om dess för- eller nackdelar för olika grupper på den svenska arbetsmarknaden, liksom fördjupade kunskaper om lönebildningen. Studenten kan redogöra ingående för ett flertal teoretiska modeller som förklarar löneskillnader, och för resultat från empirisk forskning om observerade löneskillnader mellan grupper. Studenten kan tillgodogöra sig och självständigt tolka empirisk forskning relevant för lönesättning. Studenten diskuterar väl och redogör ingående för problem och lösningar. Studenten visar förmåga att arbeta i grupp med att lösa övningsuppgifter samt redovisa dem muntligt. Studenten visar genomgående god förmåga att diskutera vad det vi lärt oss under delkursen kan betyda i praktiken.

C Studenten visar i huvudsak goda kunskaper om lönebildningen ur ett nationalekonomiskt perspektiv. Studenten visar i huvudsak god kunskap om nationalekonomisk teori och empirisk forskning. Studenten visar i huvudsak god kunskap om orsaker till löneskillnader på arbetsmarknaden. Studenten visar i huvudsak goda kunskaper om löneskillnader och fördjupade kunskaper om dess för- eller nackdelar för olika grupper på den svenska arbetsmarknaden, liksom fördjupade kunskaper om lönebildningen. Studenten kan redogöra väl för ett flertal teoretiska modeller som förklarar löneskillnader, och för resultat från empirisk forskning om observerade löneskillnader mellan grupper. Studenten kan tillgodogöra sig och självständigt tolka empirisk forskning relevant för lönesättning. Studenten diskuterar väl och redogör väl för problem och lösningar. Studenten visar förmåga att arbeta i grupp med att lösa övningsuppgifter samt redovisa dem muntligt. Studenten visar god förmåga att diskutera vad det vi lärt oss under delkursen kan betyda i praktiken.

D Studenten visar till viss del goda kunskaper om lönebildningen ur ett nationalekonomiskt perspektiv. Studenten visar viss del god kunskap om nationalekonomisk teori och empirisk forskning. Studenten visar viss del god kunskap om orsaker till löneskillnader på arbetsmarknaden. Studenten visar viss del goda kunskaper om löneskillnader och fördjupade kunskaper om dess för- eller nackdelar för olika grupper på den svenska arbetsmarknaden, liksom fördjupade kunskaper om lönebildningen. Studenten kan redogöra övergripande för ett flertal teoretiska modeller som förklarar löneskillnader, och för resultat från empirisk forskning om observerade löneskillnader mellan grupper. Studenten kan tillgodogöra sig och självständigt tolka empirisk forskning relevant för lönesättning. Studenten diskuterar och redogör med vissa brister för problem och lösningar. Studenten visar förmåga att arbeta i

grupp med att lösa övningsuppgifter samt redovisa dem muntligt. Studenten visar delvis god förmåga att diskutera vad det vi lärt oss under delkursen kan betyda i praktiken.

E Studenten visar översiktliga kunskaper om lönebildningen ur ett nationalekonomiskt perspektiv. Studenten visar översiktlig kunskap om nationalekonomisk teori och empirisk forskning. Studenten visar översiktlig kunskap om orsaker till löneskillnader på arbetsmarknaden. Studenten visar översiktliga kunskaper om löneskillnader och fördjupade kunskaper om dess för- eller nackdelar för olika grupper på den svenska arbetsmarknaden, liksom fördjupade kunskaper om lönebildningen. Studenten kan redogöra för ett flertal teoretiska modeller som förklarar löneskillnader, och för resultat från empirisk forskning om observerade löneskillnader mellan grupper. Studenten kan tillgodogöra sig och självständigt tolka empirisk forskning relevant för lönesättning. Studenten diskuterar och redogör för problem och lösningar. Studenten visar förmåga att arbeta i grupp med att lösa övningsuppgifter samt redovisa dem muntligt. Studenten visar förmåga att diskutera vad det vi lärt oss under delkursen kan betyda i praktiken.

Litteratur

Se Litteraturlistan på hemsidan för fullständig lista över kurslitteraturen.